

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Radima Kadlčáka a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobce: **T. B.**, narozený X,
bytem X,
zastoupený K. T., opatrovnící, narozenou X,
bytem X,

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2020, č. j. MPSV-2020/211196-916,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2020, č. j. MPSV-2020/211196-916, se **zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím své opatrovnice domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2020, č. j. MPSV-2020/211196-916, jímž bylo k jeho odvolání změněno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ústí nad Labem (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 3. 2020, č. j. 71570/20/UL, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením ze dne 5. 2. 2020, a to tak, že byl žalobci podle § 34 odst. 1 a 2, § 34a, § 34b a § 35 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 329/2011 Sb.“), přiznán nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označeným symbolem TP ode dne 29. 2. 2020 trvale.

Žaloba

2. Žalobce úvodem podané žaloby zrekapituloval dosavadní průběh projednávání věci, přičemž konstatoval, že nezákonnost napadeného rozhodnutí shledává zejména v tom, že je založeno na lékařském posudku, který není jednoznačný, úplný a přesvědčivý. Žalovaný se pak s touto skutečností, jakož ani s konkrétními námitkami žalobce k podkladům pro vydání napadeného rozhodnutí, řádně nevypořádal. Žalovaný zcela opomenul, že žalobce namítal vady posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „PK MPSV“) ke dni vypracování daného posudku, a tudíž nebyl důvod, pro který by měl tvrdit a dokládat nové skutečnosti. Pokud žalovaný dále odmítl námitky žalobce s konstatováním, že se jedná o jeho subjektivní názor, pak dle žalobce zatížil napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti z důvodu spekulativnosti. Žalobce přitom proti posudku PK MPSV namítal zejména zřejmý rozpor s podkladovou zdravotní dokumentací ošetřujících psychiatrů, mezerovitost ve vztahu k tomu, k jakému zlepšení jeho zdravotního stavu došlo, a dále nevypořádání se s hledisky pro posouzení funkčního postižení orientace ve smyslu § 34 zákona č. 329/2011 Sb. S těmito námitkami se tedy žalovaný dle tvrzení žalobce nijak nevypořádal, přičemž žalobce dodal, že žalovaný opomenul též kritérium nestrannosti členů PK MPSV, resp. jejich možnou podjatost v neprospěch osoby žalobce a jeho opatrovnice. K tomu žalobce poukázal na předchozí řízení vedené žalovaným ve věci jeho nároku na příspěvek na péči. Napadené rozhodnutí tak žalobce shledává nepřezkoumatelným ve smyslu § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
3. Žalovaný dle žalobce porušil také povinnost řádného hodnocení důkazů, když vzal za nezpochybnitelný podklad pro vydání napadeného rozhodnutí posudek PK MPSV, přičemž neprovedl test jeho přesvědčivosti, úplnosti a mezerovitosti. PK MPSV dle žalobce nekonstatovala ani zčásti nosné diagnostické závěry plynoucí ze zdravotní dokumentace jeho ošetřujícího psychiatra, které svědčí pro závěr o jeho těžké duševní poruše s přímým a vážným dopadem do orientace žalobce. PK MPSV poté neuvedla ani to, co by přesně žalobce musel splňovat, aby se v jeho případě jednalo o závažnější, než středně těžké funkční postižení. PK MPSV dále vůbec nehodnotila, k jakému pozitivnímu progresu zdravotního stavu žalobce mělo v průběhu doby dojít, když do dne 28. 2. 2020 trpěl zvláště těžkým funkčním postižením orientace s potřebou průvodce a byl tedy držitelem průkazu s označením ZTP/P, zatímco ode dne 29. 2. 2020 trpí dle posudku PK MPSV toliko středně těžkým funkčním postižením orientace a má být držitelem průkazu s označením TP. V této části tak žalobce považuje posudek PK MPSV rovněž za nepřesvědčivý a vnitřně rozporný, když v něm sama PK MPSV hodnotila stav žalobce jako dlouhodobě neměnný a bez možnosti zlepšení. Napadené rozhodnutí je tudíž dle názoru žalobce nezákonné.

Vyjádření žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

4. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost. Současně žalovaný zrekapituloval dosavadní průběh dané věci, přičemž uvedl, že v rámci odvolacího řízení postupoval v souladu s právními předpisy. PK MPSV dle jeho tvrzení zasedala v odborném složení, a tudíž žalovaný vypracovaný posudek vyhodnotil za odborný, stěžejní a úplný, na jehož základě bylo možné ve věci rozhodnout. Žalobce byl přítom jednáni PK MPSV osobně přítomen. Skutečnost, že PK MPSV jednala ve stejném složení jako při prvotním posouzení stupně závislosti žalobce ohledně příspěvku na péči, pak dle názoru žalovaného nelze spojovat s jakoukoliv podjatostí. Z protokolu o jednání PK MPSV ze dne 21. 9. 2020 ostatně nevyplývá žádný nestandardní průběh jednání. Hodnocení zdravotního stavu pak bylo plně v kompetenci PK MPSV, přičemž o její odbornosti nebylo důvodu pochybovat. Žalovaná též uvedla, že původní průkaz osoby se zdravotním postižením ZTP/P byl žalobci přiznán omezeně do dne 28. 2. 2020, přičemž na základě nově podané žádosti PK MPSV u žalobce neprokázala v důsledku jeho dominujícího duševního onemocnění těžké funkční postižení, ani zvláště těžké funkční postižení pohyblivosti nebo orientace. Napadené rozhodnutí tak dle žalovaného vycházelo z objektivních podkladů a je také plně přezkoumatelné.

Posouzení věci soudem

5. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Z této zásady přitom vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení i zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
6. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu projednávaného případu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Podle § 34 odst. 1 zákona č. 329/2011 Sb. má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.
8. Dle § 34 odst. 2 zákona č. 329/2011 Sb. má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem TP (průkaz TP) osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu. Středně těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a zhoršenou schopnost orientace má jen v exteriéru.

9. Oproti tomu podle § 34 odst. 4 zákona č. 329/2011 Sb. má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem ZTP/P (průkaz ZTP/P) osoba se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra. Zvlášť těžkým funkčním postižením pohyblivosti a úplným postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku. Zvlášť těžkým funkčním postižením orientace a úplným postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu není schopna samostatné orientace v exteriéru.
10. Dle § 34b odst. 1 zákona č. 329/2011 Sb. se při posuzování schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením hodnotí a) zdravotní stav a funkční schopnosti fyzické osoby, b) zda jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a c) zda jde o podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a závažnost funkčního postižení s tím, že podle odst. 2 téhož ustanovení prováděcí právní předpis stanoví, které zdravotní stavy lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace.
11. Podle § 34b odst. 3 zákona č. 329/2011 Sb. se při posuzování podstatného omezení schopnosti pohyblivosti a orientace u zdravotního stavu, který není uveden v prováděcím právním předpise, hodnotí, kterému ze zdravotních stavů v něm uvedených funkční postižení odpovídá nebo je s ním funkčními důsledky srovnatelné.
12. Podle § 34b odst. 4 zákona č. 329/2011 Sb. se funkčními schopnostmi rozumí tělesné, smyslové a duševní schopnosti, znalosti a dovednosti nezbytné pro schopnost pohyblivosti a orientace. Při posuzování se funkční schopnosti fyzické osoby porovnávají se schopnostmi stejně staré fyzické osoby bez znevýhodnění a hodnotí se s využitím běžně dostupných kompenzačních pomůcek.
13. Podle § 34b odst. 5 zákona č. 329/2011 Sb. se při hodnocení závažnosti funkčního postižení pohyblivosti a orientace pro účely nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením vychází z poruchy funkčních schopností s nejvýznamnějším dopadem na schopnost pohyblivosti nebo orientace.
14. Podle § 2b vyhlášky č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“), jsou zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením, uvedeny v příloze č. 4 k této vyhlášce.
15. Podle přílohy č. 4 odst. 1 písm. j.) prováděcí vyhlášky lze za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni středně těžkého funkčního postižení pohyblivosti a orientace považovat mimo jiné psychické postižení s opakujícími se poruchami komunikace a orientace v exteriéru; u mírného stupně autistické poruchy se zachovanou přiměřenou komunikací a chováním v obvyklých situacích, s obtížným navazováním sociálních kontaktů, s projevy zvláštních nebo neadekvátních odpovědí na sociální stimulaci okolí.
16. Podle § 68 odst. 3 věty první správního řádu platí, že v odůvodnění rozhodnutí se uvedou důvody jeho výroku nebo výroků, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se

správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

17. Soud na tomto místě předně konstatuje, že pokud jde o správnost zjištěného zdravotního stavu žalobce, který je v tomto případě jádrem sporu, jedná se o odbornou medicínskou otázku, kterou nemůže soud a v zásadě ani správní orgán sám posoudit pro nedostatek odpovídající odborné kvalifikace, a proto se musí spoléhat na posudky předkládané k tomu kvalifikovanými odborníky – tj. posudkovými lékaři. Posudkové řízení je tedy specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu konkrétní osoby a jistých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení či důchodového pojištění. K tomu je možno odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2021, č. j. 4 Ads 184/2021-30, v němž bylo konstatováno, že „[v] posudku takové odborné lékařské komise se přitom hodnotí nejenom celkový zdravotní stav účastníka řízení, nýbrž se v něm zaujímají i posudkové závěry ohledně splnění v zákoně stanovených kritérií pro přiznání dávky či průkazu osoby zdravotně postižené. Tento posudek je tedy ve správním a následně v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Posudek lze však považovat za úplný a přesvědčivý jen v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným žalobcem a tyto své posudkové závěry jednoznačně a konkrétně zdůvodní. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku způsobující jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost přitom nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48; ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 511/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58)“. V kontextu naplnění výše zmíněných požadavků lze dále poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018-37, ze kterého plyne, že „[a]by byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28). Vyplývají-li z jednotlivých podkladů rozporné závěry, posudková komise musí tyto rozpory přesvědčivě vysvětlit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37). Postaví-li posudková komise své hodnocení na rozporných základech, aniž by rozpory odstranila či vysvětlila, je povinností žalovaného žádat doplnění posudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25)“. Posudkový závěr tudíž musí vždy být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení nároku na příslušný průkaz osoby se zdravotním postižením závisí především (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
18. V návaznosti na žalobní argumentaci a shora citované judikurní závěry Nejvyššího správního soudu pak zdejší soud v projednávané věci shledal nedostatek důvodů v lékařském posudku PK MPSV ze dne 21. 9. 2020, o který se bez dalšího opřel žalovaný právě v napadeném rozhodnutí. Ačkoliv předmětný posudek PK MPSV vyjmenovává určité podklady, z nichž bylo v rámci posouzení žalobce vycházeno, zmiňuje i stručný popis vyšetření provedeného dne 21. 9. 2020, jakož i diagnostický souhrn, v němž se konstatuje paranoidní schizofrenie s postpsychotickým defektem, lehká mentální retardace, arteriální hypertenze sanovaná, obezita a nikotismus, v samotném posudkovém zhodnocení poté pouze obecně uvádí, že „z podkladové dokumentace jasně vyplývá, že žalobce je přiměřeně orientován, chování, komunikace, paměť a intelekt jsou v rozmezí lehké

mentální retardace, zrak a sluch věku přiměřený funkční nález, bez poruchy kognice a fatické poruchy, kardiopulmonálně komp. bez projevů oběhové nedostatečnosti, břicho obézní bez popisované hmatné patologie, kontinentní. HKK bez deformit a popisovaných závažných funkčních deficitů s aktivní hybností, DKK bez zánětlivých změn a otoků, jinak bez popisovaných těžkých funkčních deficitů a defigurací či destrukce skeletu. Orient. neurol. bez laterizace, stoj a chůze samostatné. (...) PK MPSV se neztotožnila s posudkovým závěrem pos. lékaře LPS-OSSZ (pozn. soudu – posudkový lékař okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) dříve konstatoval, že se v případě žalobce nejedná o osobu se zdravotním postižením pohyblivosti nebo orientace), protože hraničně shledala vzhledem k vlekému duševnímu psychot. onem. V kombinaci s LMR z funkčního hlediska středně těžké postižení orientace. PK MPSV u žalobce prokázala středně těžké funkční postižení orientace v důsledku domin. duševního onem. U žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, v jehož důsledku jde o zdravotní stav uvedený v odst. 1 písm. j.) (pozn. soudu - přílohy č. 4 prováděcí vyhlášky). PK MPSV u žalobce neprokázala v důsledku domin. onem. duševního těžké funkční postižení a zvláště těžké funkční pohyblivosti a orientace. Posuzovaný netrpěl závažným somatickým ani jiným onem. s významným dopadem na jeho pohyblivost. Námitky zástupkyně žalobce uvedené v odvolání byly oprávněné a nálezy doložené v průběhu odvolacího řízení nedeklarují změnu zdravotního stavu ve smyslu zhoršení. Na základě poznatků lékařské vědy, dynamiky vývoje zdravotního stavu a posudkově rozhodných skutečností nelze předpokládat zlepšení funkčních schopností. Platnost posudku stanovena trvale.“ Na tomto základě tedy PK MPSV uzavřela, že je žalobce osobou se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace ve smyslu § 34 odst. 2 zákona č. 329/2011 Sb., přičemž se jedná o zdravotní stav uvedený v bodě 1 písm. j) přílohy č. 4 prováděcí vyhlášky. Nejedná se o zdravotní stav uvedený v bodě 2 nebo 3 nadepsané přílohy.

19. Soud tak v projednávaném případě vyhodnotil, že PK MPSV řádně nevysvětlila, na základě jakých konkrétních skutečností vyplývajících ze zdravotní dokumentace žalobce a jeho vyšetření dospěla k závěru ohledně jeho schopnosti orientace a pohyblivosti. PK MPSV v posudku sice popisuje vlastní vyšetření žalobce provedené dne 21. 9. 2020, avšak ve vztahu k ostatním podkladům – tj. dřívějším lékařským nálezům MUDr. M. M. ze dne 17. 9. 2020 a MUDr. P. Z. ze dne 25. 2. 2020 se nijak blíže nevyjadřuje, vyjma jejich prostého uvedení jako podkladů pro vypracování posudku, aniž by tedy jasně popsala a zhodnotila rozhodné skutečnosti plynoucí z jednotlivých lékařských nálezů, konstatovala jejich případné rozpory či soulad a následně formulovala řádně odůvodněné posudkové zhodnocení a závěr (tj. aby sama podrobila předmětnou lékařskou dokumentaci vlastnímu komplexnímu zkoumání a učinila z něj potřebná hodnocení), kde by jednoznačně vyložila, na základě jakých skutečností dospěla k závěru, že se ve věci žalobce jedná o osobu právě se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra, ve smyslu § 34 odst. 2 zákona č. 329/2011 Sb. Takové komplexní, srozumitelné a logické zhodnocení zdravotního stavu žalobce a v návaznosti na něm provedené zhodnocení schopnosti jeho pohyblivosti a orientace za účelem určení jeho případného nároku na vydání průkazu osoby se zdravotním postižením dle § 34 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením zdejší soud v daném posudku postrádá.
20. V této souvislosti lze ostatně poukázat i na to, že byť se PK MPSV výslovně neztotožnila s posudkovým hodnocením posudkového lékaře OSSZ, nijak blíže nevyjádřila důvody, které k tomuto závěru vedly. Z odvodnění posudku PK MPSV tudíž není patrný její myšlenkový postup, který vedl k učiněnému závěru v dané věci. Ten, kdo zdravotní stav posuzuje, si přitom musí být vědom toho, že jeho role je především zprostředkující – tj. má

odborné informace srozumitelně a pokud možno komplexně vysvětlit „inteligentnímu laikovi“ tak, aby tento na jejich základě mohl o posuzované věci správně rozhodnout. Musí si přitom být vědom, že „inteligentní laik“ sice má duševní schopnosti porozumět těmto odborným informacím, ovšem pro jejich rychlé a patřičně důkladné pochopení mu chybí znalost širších souvislostí a celé řady základních principů, které odborníkovi mohou připadat samozřejmé (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2017, č. j. 2 Ads 17/2017-15). K tomu je přiléhavým odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 Ads 136/2017-35, ze kterého se podává, že *„[v]hodné může být ve výše popsanych souvislostech předestřít nejprve stručný exkurs o tom, jak rozhodné části těla a psychiky fungují za běžných okolností a v jakých ohledech, v jaké míře a z jakých příčin dochází u posuzované osoby k odchylkám od běžného stavu. Rovněž je třeba popsat, z jakých vyšetření byly uvedené poznatky získány a co přesně ta vyšetření ukázala. Vhodné může být i popsat podstatu použitých diagnostických metod a jejich spolehlivost a přesnost.“* Taktéž tyto závěry Nejvyššího správního soudu by PK MPSV měla mít na paměti při zpracování lékařského posudku, tak aby tento naplnil požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, jak je požadováno nadepsanou judikaturou pro jeho zákonnost.

21. V kontextu nyní projednávané věci je též nutno upozornit na fakt, že žalobci byl do dne 28. 2. 2020 přiznán nárok na průkaz ZTP/P (pozn. soudu - aktuálně vydávaný osobám se zvláště těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra), čehož si byla vědoma i sama PK MPSV, neboť tuto okolnost výslovně uvedla v protokolu o jednání ze dne 21. 9. 2020. PK MPSV však ve svém dalším postupu ve věci tento fakt nijak nezohlednila, přičemž tedy ani nijak nezdůvodnila, proč se v nynějším závěru od původního, resp. dřívějšího, hodnocení osoby žalobce takto významně odlišila, a to zvláště za situace, kdy sama v posudkovém zhodnocení uzavřela, že *„nálezy doložené v průběhu odvolacího řízení nedeklarují změnu zdravotního stavu ve smyslu zhoršení.“* Ač ze správního spisu neplyne, pro jaké konkrétní postižení byl v minulosti žalobci průkaz ZTP/P přiznán, je třeba v tomto kontextu upozornit, že je-li někdo držitelem průkazu ZTP/P, tím spíše jsou v případě posuzování jeho (nové) žádosti zvýšené nároky na vysvětlení toho, z jakého důvodu jeho zdravotní stav již nadále neodpovídá podmínkám k získání průkazu s tímto symbolem. Úkolem PK MPSV (nikoliv samotného žalobce) tak bylo zdůvodnit, k jakým konkrétním změnám odůvodňujícím nepřiznání průkazu ZTP/P v mezidobí došlo; nejednalo-li se o změnu zdravotního stavu, pak měl žalovaný v návaznosti na posudek PK MPSV důsledně vysvětlit podřazení pod ustanovení zákona č. 329/2011 Sb., tedy v čem konkrétně spočívá jím tvrzená změna právní úpravy znemožňující žalobci opětovně přiznat průkaz ZTP/P. Žalovaný tak ovšem v napadeném rozhodnutí neučinil. K tomu je případným poukázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018-37, v němž bylo vysloveno, že *„[p]latnost průkazů osob se zdravotním postižením je nepochybně omezována z důvodu, aby měl stát možnost pravidelně přezkoumávat a vyhodnocovat, zda se zdravotní stav těchto osob nezlepšil a zda nárok na průkaz stále trvá. Není proto a priori v rozporu s výše citovanou judikaturou, pokud správní orgány po skončení platnosti průkazu ZTP dané osobě přiznají v řízení o žádosti již jen průkaz TP. (...) Důsledkem uběhnutí této doby je následně nové posouzení nároku, přičemž může nepochybně dojít i k situaci, že žadateli již nárok na průkaz znovu přiznán nebude. Stát se tak může např. za situace, kdy se zdravotní stav dané osoby relevantním způsobem zlepšil nebo v případě změny právní úpravy, která povede ke zpřísnění podmínek, za nichž průkaz ZTP zdravotně postiženým osobám náleží.“*
22. V posuzovaném případě však vyjma samotné potřeby vysvětlení odchylky od předchozího hodnocení osoby žalobce, lze v této části znovu poukázat i na nedostatek obecného

odůvodnění rozdílu mezi stavy popsány v odst. 1, odst. 2 a odst. 3 přílohy č. 4 prováděcí vyhlášky, tj. jaké hodnoty považuje žalovaný (resp. PK MPSV) za hraniční pro hodnocení postižení žalobce jako „středně těžké“, „těžké“ anebo „zvláště těžké“. V tomto smyslu tak absentuje vysvětlení i konkrétního obsahu těchto obecně definovaných posudkových kritérií a jeho konfrontace s informacemi plynoucími z příslušných lékařských zpráv a vyšetření žalobce PK MPSV. Soud nijak nevylučuje, že posudkový orgán může dojít i k závěru o dřívějším posudkovém nadhodnocení zdravotního stavu žalobce, avšak pokud ho snad shledal, měl na tuto skutečnost jasně poukázat a důsledně konkretizovat, jaké okolnosti byly v rámci předchozího posouzení osoby žalobce přehlédnuty nebo přeceněny.

23. S ohledem na výše uvedené je tak zjevné, že primární žalobní bod, který žalobce uplatnil, je důvodný, neboť napadené rozhodnutí, resp. posudkové závěry PK MPSV, ze kterých toto rozhodnutí bez dalšího vychází, vůbec nevysvětlují zásadní obrat v hodnocení zdravotního stavu žalobce. Bylo přitom povinností právě posudkových lékařů, aby odpovídajícím způsobem a srozumitelně odůvodnili své závěry vyplývající z vlastního vyšetření žalobce, jakož i dřívějších odborných nálezů.
24. V této souvislosti je zároveň třeba zmínit i fakt, že byť žalobce již v rámci jedné z odvolacích námitek v průběhu správního řízení výslovně poukazoval a argumentoval určitými skutečnostmi plynoucími z psychiatrického vyšetření a posudku MUDr. D. F., soudního znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, ze dne 28. 2. 2019, přičemž byl tento dokument nepochybně v dispozici žalovaného, který ho ostatně předložil i soudu, v dotčeném posudku PK MPSV se tento lékařský posudek jako podklad pro zhodnocení zdravotního stavu žalobce vůbec neuvádí a žalovaný jej v napadeném rozhodnutí rekapituluje pouze v rámci odvolacích námitek žalobce, avšak se k němu dále už nijak nevyjadřuje, a to ani například tak, že by jej ve věci považoval za zcela nadbytečný či irelevantní. Za této situace se tedy jednalo o tzv. opomenutý důkaz, což za nadepsaného skutkového stavu zakládá rovněž nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
25. Soud naproti tomu nemůže přisvědčit argumentaci žalobce poukazující na skutečnost, že žalovaný v posuzovaném případě opomenul kritérium nestrannosti členů posudkové komise, resp. jejich možnou podjatost v neprospěch jeho osoby, jakož i opatrovnice, k čemuž poukázal zejména na předchozí řízení vedené žalovaným ve věci jeho nároku na příspěvek na péči, neboť z obsahu spisové dokumentace nijak nevyplynulo, že by žalobce, popř. jeho opatrovnice, takovou námitku v průběhu odvolacího řízení uplatnil. Žalovanému pak nelze klást k tíži, že se danou otázkou v rámci vedeného řízení, resp. v odůvodnění napadeného rozhodnutí, vůbec nezabýval, přičemž taková povinnost (tj. automatické – bez uplatnění námitek – posouzení nepodjatosti úředních osob, popř. posudkových lékařů) ze zákona neplyne. Jinak řečeno, žalovaný nemůže za žalobce domýšlet veškeré teoreticky myslitelné námitky ve věci, které by následně v odůvodnění svého rozhodnutí též vypořádal.
26. Z výše popsanych důvodů tak soud shledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, přičemž bylo též založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, čímž byly splněny podmínky dle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. pro zrušení napadeného rozhodnutí (výrok I. rozsudku) i bez jednání. Současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl soud o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V navazujícím řízení pak bude na žalovaném, aby prostřednictvím PK MPSV znovu důkladně posoudil zdravotní stav žalobce a pokud opětovně dospěje k závěru, že jeho zdravotní stav odůvodňuje toliko přiznání průkazu TP, resp. nesvědčí pro přiznání průkazu ZTP/P, je na něm, aby podrobně vysvětlil, z jakého důvodu se přiklonil ke konkrétnímu zařazení zdravotního Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

stavu žalobce pod příslušné zákonné ustanovení (ustanovení prováděcí vyhlášky). V tomto smyslu bude též vhodné, aby se PK MPSV konkrétně vymezila vůči předchozímu hodnocení vedoucímu k vydání průkazu ZTP/P, pokud shledává zlepšení funkčních dopadů onemocnění žalobce v současné době či přímo nedostatkům původního závěru, které mohly vést k případnému předchozímu posudkovému nadhodnocení (za situace, kdy žalovaný napadené rozhodnutí v této části nezaložil na důsledcích změny právní úpravy).

27. Výrok II. rozsudku o nákladech řízení se poté opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
28. Žalobce, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náhradu nákladů řízení nežádal, a soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 1. června 2022

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v. r.
předseda senátu